

Nr 46.

Af herr **Stendahl**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändring af tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat.

Onsdagen den 9 innevarande februari månad återremitterade Första och Andra kammaren till bevillningsutskottet dess betänkande nr 3, i anledning af dels Kungl. Maj:ts proposition nr 24 angående ändring af tullsatserna för kaffe och kaffesurrogat, dels ock en i ämnet väckt motion.

I den för herr finansministern åberopade utredningen, sidan 7 i den tryckta nådiga propositionen, finnes uppgifvet bland annat, att införseln af kaffe varit för år 1905 30,055,538, för år 1906 35,087,306, för år 1907 32,258,410 och för 1908 30,272,005 kilogram.

Dessa uppgifter hafva blifvit lagda till grund för beräkning af den årliga konsumtionen, därigenom att dessa införselsiffror blifvit dividerade med fyra (se sid. 12), och har därigenom konsumtionen i medeltal beräknats till ungefär 32,000,000 kilogram, och beräknas efter denna siffra, att den föreslagna tullökningen skulle medföra en inkomst af 1,920,000 kronor per år.

För att gifva stadga åt kaffemarknaden och höja priserna på kaffe lagstadgades i Brasilien, att en viss kvantitet kaffe fick från landet fritt utföras under hvarje skeppningsperiod utan exporttull, men att, så fort den bestämda kvantiteten blifvit utskeppad, öfverstigande export skulle beläggas med en exporttull, utgörande 20 procent af varans värde.

Denna höga tull omöjliggjorde i det närmaste all export utöfver den tillåtna kvantiteten.

Dessa lagbestämmelser tillämpades för år 1908.

Åtminstone de europeiska köpmännen i allmänhet voro icke förberedda på, huru denna lag skulle verka, och då de därför icke köpte

hastigt nog, så blef den fixerade utförselkvantiteten redan uppnådd å den brasilianska marknaden, innan de europeiska och däribland äfven de svenska köpmännen på långt när täckt sitt behof, och blef det därför nästan omöjligt att senare uppdrifva brasilianskt kaffe i större kvantiteter utom till mycket förhöjda priser.

Dessa omständigheter verkade gifvetvis, att importen för år 1908 blef mindre än hvad den eljest skulle blifvit och att de svenska kaffelagren under sagda år togos i anspråk i betydligt högre grad än hvad annars skulle hafva skett.

Skeppningen af kaffe från Brasilien hade före den nya lagens införande pågått under närmast hela året, men under år 1909 började skeppningen den 1 juli, och den fixerade kvantiteten var redan utskeppad omkring den 15 december samma år.

På grund af båda ofvannämnda omständigheter måste gifvetvis importen af kaffe för 1909 blifva betydligt större än under år 1908.

Införseln under år 1909 uppgifves i förutnämnda nådiga proposition till 41,895,025 kilogram.

Skillnaden på införseln 1908 och 1909 utgör således i rundt tal 11,500,000 kilogram.

En icke oväsentlig del häraf måste beräknas för höjande af de 1908 starkt reducerade lagren af kaffe till deras vanliga storlek, men bör icke denna kvantitet därför räknas såsom vanligt konsumtionsbehof.

A sidan 15 i propositionen uppgifves, att mellan jul och nyår 1909 förtullades 3,879,996 kilogram kaffe, och är det tydligt, att denna förtullning endast afser tullspekulation.

Man kan antaga, att under 1909 för tullspekulation inköpts minst 6,000,000 kilogram kaffe.

Utan att vara i tillfälle till att exakt uppgifva siffran på det den 1 januari 1910 i lager inom landet förvarade kaffet, torde detta med all säkerhet hafva uppgått till minst 20,000,000 kilogram. Räknar man därifrån konsumtionen under januari och februari samt mars månader till i rundt tal 7,500,000 kilogram, så skulle den 1 april återstå 12,500,000 kilogram förtulladt kaffe inom landet. Härifrån bör kunna räknas 2,500,000 kilogram utportionerad till förbrukare, så att i lager skulle finnas den 1 april 10,000,000 kilogram.

En konsumtionsskatt af 6 öre per kilogram å detta kaffe att betalas af innehafvaren af kaffet skulle således inbringa 600,000 kronor.

I den kungl. propositionen, sidan 17, föreslås, att den föreslagna tullsatsen å kaffe med 6 öre per kilogram skall anses gälla från och med den 1 januari 1910.

Såsom ofvan är sagdt, skedde till och med under de sista dagarna i december 1909 stora förtullningar af kaffe, uppenbarligen i tullspekulationssyfte.

Å dessa och andra under de senaste månaderna 1909 i samma syfte förtullade kaffeposter skulle enligt finansministerns förslag ingen tullförhöjning ifrågakomma.

Tullförhöjningen å detta kaffe skulle i stället tillfalla såsom vinst de köpmän, hvilka passat på och spekulerat i tullförhöjning.

Enligt undertecknads mening bör staten, såvidt det är möjligt, söka hindra, att enskilda beredas möjlighet till vinst på statens bekostnad genom att spekulera i tullar.

Skulle därför regering och Riksdag uti det nu ifrågavarande fallet i stället för den af finansministern föreslagna retroaktiva verkan af tullförhöjningen, räknadt från den 1 januari 1910, vilja besluta om konsumtionsskatt eller efterförtullning i enlighet med hvad i liknande fall skett i Tyskland genom där gällande förordning af den 24 juli 1909, hvilken förordning här biläggas i ett exemplar, så skulle den afsedda tullförhöjningen i sin helhet komma att tillfalla staten, och ett streck dragas öfver spekulationen i tullvinst å kaffe.

Antages förslaget om retroaktiv tull, så följer däraf, att en del före lagens trädande i kraft konsumeradt kaffe skulle beläggas med förhöjd tull.

En rättvisare form för tullförhöjnings tillämpning än konsumtionsskatt eller efterförtullning å kaffe, som finnes i lager, då tullen träder i kraft, låter knappast tänka sig, i det att på detta sätt alla intressenter i kaffehandel blifva behandlade lika och i konkurrensen ställda på samma plan.

Mot den af mig här ofvan förordade konsumtionsskatten eller, om man så vill kalla den, efterförtullningen i stället för den af Kungl. Maj:t föreslagna retroaktiva verkan af tullen torde möjligen invändas, att tillämpningen blir svårare.

Häremot får påpekas, att, om man följer det af Tyskland gifna exemplet, att för enskildt bruk innehafda mindre partier lämnas fria och kaffelagren beskattas efter själfdeklaration, så torde en lättare och säkrare form för beskattning icke gärna kunna åstadkommas.

För att göra sådan efterbeskattning fullt effektiv torde erfordras straffbestämmelser för oriktig eller underlåten deklaration, och böra dessa bestämmelser sättas höga, exempelvis fem å tio gånger den undandolda varans partivärde inom landet. Dessutom bör undandold vara underkastas beslag och vara förbruten samt, i fall, där varan undan-

skaffats, så att beslag ej kan verkställas, den felande vara skyldig ersätta staten varans värde.

Om angifvare dessutom tillerkännes andel i böter och förbrutet gods förslagsvis till halfva beloppet, så torde risken för befarade underslef icke blifva stor.

Under förutsättning, att Riksdagen beviljar den af Kungl. Maj:t föreslagna tullökningen af 6 öre per kilogram kaffe och kaffesurrogat, får jag värdsammast föreslå:

att Riksdagen ville, med afslag å Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition i hvad den rör retroaktiv verkan af tullförhöjningen, i stället besluta, att allt det förtullade kaffe, som vid tullens trädande i kraft finnes i lager inom landet, skall beläggas med en konsumtionsskatt eller efterförtullning af 6 öre per kilogram, att uttagas efter själfdeklarering, dock så att mindre partier kaffe, som af person, hvilken ej idkar handel med kaffe, innehafvas för eget bruk, och hvilka ej öfverstiga 20 kilogram, lämnas fria; samt

att lämplig straffpåföljd måtte stadgas för den, som aflämnar oriktig deklarationsuppgift eller underlåter att deklarerera.

Stockholm den 10 februari 1910.

L. Stendahl.

(Öfversättning.)

Bilaga.

Förordning angående efterförtullning af kaffe och the.

Förbundsrådets beslut af den 24 juli 1909.

§ 1.

Orostadt och rostadt kaffe, såväl som the, som den 1 augusti 1909 befinner sig i fri trafik inom tullområdet, är underkastadt efterförtullning i enlighet med de i § 3 moment 2 i artikeln II af lagen angående ändringar i finansväsendet af den 15 juli 1909 (Reichgesetzbl. sida 746) träffade föreskrifter.

Efterförtullning kräves icke:

- a) för kaffe, tillhörande hushåll, som hvarken förarbeta kaffe eller drifva handel med kaffe eller däraf framställda drycker, då totalmängden icke uppgår till mer än tio kilogram.
- b) för the, tillhörande hushåll, som icke drifva handel med the eller däraf framställda drycker, då totalmängden icke uppgår till mer än tio kilogram.

§ 2.

Befinna sig i de i § 1 moment 2 under a) och b) anförda fallen mer än tio kilogram kaffe eller the i ett hushålls besittning, så skall hela förrådet efterförtullas. Konsumtionsföreningar, messer, klubbar och dylika föreningar höra icke till de från efterförtullning befriade hushållen. Flera hushåll, som gemensamt innehafva kaffe eller the, anses i fråga om förpliktelsen att erlägga eftertull för de gemensamt ägda varorna såsom *ett* hushåll.

§ 3.

Den, som den 1 augusti 1909 har i sin besittning eller i sitt förvar i fri tulltrafik befintligt kaffe eller the, måste senast den 5 augusti 1909 hos tullkammaren i distriktet skriftligen anmäla dessa varor med uppgifvande af varans slag, mängd och plats, där den förvaras. Kaffe eller the, som den 1 augusti 1909 befinner sig under transport, skall anmälas af emottagaren, så snart varan kommit i hans besittning.

Kaffe eller the, som enligt § 1 moment 2 icke är underkastadt efterförtullning, behöfver icke anmälas.

För anmälan skall formulär enligt typ a) användas, hvilket gratis tillhandahålles af tullkamrarna.

Tullkammaren har att införa de inlämnade anmälningarna i den enligt formulär b) uppställda anmälningsboken för efterförtullning af kaffe och the och att därefter omedelbart öfverlämna den åt de för kontrollen af de anmälda förråden tillsatta tjänstemännen.

§ 4.

De anmälningsskyldiga ha att lämna eller låta lämna åt de med kontrollen sysselsatta tjänstemännen den hjälp, som är nödvändig för statens kontroll. De äro äfven skyldiga att tillhandahålla för kontrollen nödiga vågar.

De intill tidpunkten för kontrollen skedda förändringarne i de anmälda förråden genom ökning eller minskning skola meddelas tjänstemännen för kontrollen, innan kontrollen påbörjas, och på anfordran närmare styrkas.

§ 5.

Kontrollen skall ske så fort som möjligt. I lämpliga fall kan den uraktlätas eller ske i form af kontrollvägning af en del af partiet.

§ 6.

Kontrollen har att inskränka sig till att konstatera, om större förråd än de anmälda finnas.

Resultatet af kontrollen skall af tjänstemännen införas i deklARATIONEN och undertecknas samt förses med den deklarerandes eller dennes ställföreträdares godkännande.

Afgift för kontrollen beräknas ej.

§ 7.

Tullkammaren fastställer på grund af deklARATIONEN eller de af kontrolltjänstemännen funna resultaten beloppet af eftertullen och meddelar den betalningsskyldige detta med uppmaning att inbetala summan. Detta meddelande sker skriftligen under användning af formulär c).

§ 8.

Den betalningsskyldige har att inom åtta dagar efter uppmaningens emottagande inbetala det angifna beloppet.

Tullens hufvudkontor är dock berättigadt att, såvida den betalningsskyldige därom anhåller, i enligt med bestämmelserna angående tullkredit, om så befinnes lämpligt äfven utan motsvarande säkerhet, bevilja uppskof med betalningen i den mån att hela efterbetalningen dock skall vara till fullo inbetald senast den 31 oktober 1909.

Den inflytande eftertullen införas af tullkammaren i den enligt formulär d) uppställda inkomstboken för eftertull å kaffe och the.

Inkomstboken skall tillika med anmälningsboken och alla bilagor vara insänd till tullens hufvudkontor senast den 1 december 1909 och detta skall senast den 20 december 1909 sända handlingarna till tullstyrelsen för pröfning. Pröfningen skall vara afslutad inom den 31 mars 1910.

§ 9.

Undandragande af eftertullen och andra förseelser mot de för dess upptagande träffade föreskrifterna straffas enligt § 135 och följande i tullagen.